

Priopćenje za medije s konferencije Udruge Protogora na temu popisa stanovništva i prava ireligioznih osoba

U Zagrebu, 31.03.2011.

Protogora poziva sve one koji ne prakticiraju religiju da se
samo zbog tzv. tradicionalnih razloga ili pritiska okoline
ipak **NE IZJAŠNJAVAJU** kao vjernici

Na početku konferencije, potpredsjednica i jedna od osnivačica Protogore, gđa. Vesna M. Puhovski upoznala je prisutne predstavnike medija o samoj Udruzi.

Protogora je organizacija civilnog društva osnovana 2006. godine u Zagrebu. Osnivači su bili devet intelektualaca iz Zagreba i Istre. Udruga ima cijeli niz poznatih članova iz društveno-političkog života. Zbog sve većeg članstva kao i sve intenzivnijih aktivnosti nedavno je osnovan i zagrebački odsjek, a uskoro će uslijediti i istarski. Protogora je udruga za zaštitu ireligioznih osoba i promicanje ireligioznog poimanja svijeta, a njezino djelovanje je usmjereno na postizanje potpune ravnopravnosti svih građana bez obzira na svjetonazorsko opredjeljenje te ukidanje bilo kakvih društvenih privilegija za pripadnike bilo kojeg svjetonazorskog ili religioznog opredjeljenja.

Tako je i ovogodišnji popis stanovništva samo još jedan u nizu negativnih primjera neravnopravnosti te je članica Protogore, gđa. Marijana Bijelić vrlo detaljno je obrazložila zašto Udruga ovakav način popisa stanovništva smatra iz više razloga neprihvatljivim.

Prvo, popisivanje nije tajno i osoba je prinuđena otvoreno izražavati vlastito religijsko opredjeljenje koje može imati i društveno-politički aspekt i samim time je izložena raznovrsnim pritiscima.

Drugi veliki problem je učestala praksa da se pitanja ne postavljaju direktno osobi na koju se odnose, već „u njezino ime“ odgovara član obitelji. To je sasvim nelegitimno iz prostog razloga što član obitelji može namjerno ili nenamjerno (iz neznanja) navesti netočne podatke. Vlastitu religijsku pripadnost može izraziti samo osoba na koju se odnosi, nitko drugi.

Treći razlog jest taj što je sam oblik pitanja neprihvatljiv i netočan. Ljude se pita o vjeri umjesto o religiji, što je normalan postupak u svijetu, ako se uopće i pita jer u nekim državama ispitivanje o nečijoj vjerskoj pripadnosti nije dozvoljeno.

Naime, vjera i religija nisu isto. Vjera je osobno intimno pitanje koje ne podliježe uvijek jednostavnoj kategorizaciji kakva je na popisu ponuđena i u principu ne bi trebala zanimati državu jer je stvar intimne, a ne društvene prirode.

Četvrto, vrlo je problematično, ali i simptomatično, što je u upitniku poimence već prvo ponuđen samo odgovor katoličke vjeroispovijesti, što je krajnje sugestivno i diskriminirajuće. Da država uopće ima namjeru postići objektivne rezultate trebaju biti ponuđeni svi mogući odgovori abecednim redom ili ne treba biti ponuđen niti jedan odgovor i ispitivač mora upisati upravo ono što mu ispitanik kaže.

Peto, neprihvatljiva činjenica jest ta što se postavlja pitanje o religijskoj pripadnosti male djece koja uopće ne mogu razumjeti što je religija, a kamo li da bi mogli donijeti odgovornu i svjesnu odluku o vlastitom religijskom opredjeljenju i njegovom izražavanju. Na ova pitanja redovito odgovaraju roditelji koji djeci pripisuju vlastitu religiju što je jednostavno neutemeljeno. Roditelj ima pravo odgajati dijete u skladu s vlastitim uvjerenjima dok poštuje osobni integritet djeteta, međutim zrelu i odgovornu odluku o vlastitoj religijskoj (ne)pripadnosti može donijeti tek zrela odrasla osoba samostalno. Inače, nije riječ o religijskim uvjerenjima te osobe nego nekog drugog tko vlastita uvjerenja pripisuje toj osobi.

Voditelj Protagore u Gradu Zagrebu, Kemal Krečić je dodao da takav način popisa samo umnogostručuje ionako prenapuhan broj pripadnika religijskim zajednicama, poglavito katoličkoj i time joj daje nerealnu društvenu težinu te mogućnost utjecaja kroz svjetovnu vlast koju ionako ne bi trebala imati u sekularnoj državi.

Udruga Protagora smatra vjersko izjašnjavanje u popisu stanovništva neprihvatljivim i zalaže se za njegovo uklanjanje. Kod ovogodišnjeg popisa udruga poziva sve one koji ne prakticiraju religiju i ne dijele stajališta s vjerskim zajednicama da se samo zbog tzv. tradicionalnih razloga ili pritiska okoline ipak NE IZJAŠNJAVAJU kao vjernici.

Uz ostalo, udruga stavlja naglasak na odvojenosti vjerskih zajednica od države i njenih institucija te u tom smislu između ostalog zagovara izostavljanje bilo kakvih religijskih simbola i sadržaja iz svih državnih prostora prvenstveno obrazovnih institucija kao i vraćanje vjeronauka u vjerske objekte.

Iznesen je i stav Udruge da se financiranje vjerskih zajednica ne treba činiti iz sredstava prikupljenih putem poreza građana, a svakako ne bez mogućnosti da sami građani odluče žele li i ako da - kome - usmjeriti svoj novac. Gđa. Puhovski je takav stav detaljnije obrazložila kroz tri glavna razloga: ideju pravednosti, načelo osobnog etičkog principa te ustaljenu praksu u nekim modernim državama.

Kemal Krečić je naveo i kako se prava ireligioznih ljudi, odnosno sekularno uređenje RH krši na svim razinama svakodnevno, a da se državne institucije prave gluhe ili čak isto podržavaju.

Navedeni su primjeri poput religijskih simbola u javnim institucijama (sudnice, policijske postaje, županijski uredi i sl.); vjerske ceremonije na javnim i državnim manifestacijama (posvećivanje medicinskih aparata, blagoslivljanje sportskih dvorana, itd.); vjerske procesije u sklopu državnog protokola (prisega za predsjednika RH, mise kod državnih praznika); sociološki položaj i pedagoške konsekvence kod djece koja ne pohađaju religijski program u dječjim vrtićima i osnovnim školama; promicanje neutemeljenih, dogmatskih elemenata unutar školskog programa (osporavanje evolucije, netočne tvrdnje o seksualnosti i kontracepciji, itd.); religijsko vrijeđanje i šovinistički stavovi prema ljudima drukčijih seksualnih i vjerskih uvjerenja (homoseksualci su bolesnici; nevjernici su prazni, ateizam je zlo i sl.); neravnopravnost iznošenja ireligijskih stavova (nemogućnost oglašavanja ireligioznih poruka (primjer oglasa na ZET-u); zanemarivo pojavljivanje u medijima i mogućnost promicanja ateizma/agnosticizma u odnosu na religijske zajednice koje imaju redovne kolumne u tisku, TV emisije i religijske filmove; pristran odnos države prema religijskim institucijama (štetan ugovor sa Vatikanom; obavezno sudjelovanje svih poreznih obveznika (pa i ireligioznih) u financiranju vjerskih zajednica; netransparentnost financija religijskih udruga...

Više o samim aktivnostima i stavovima Udruge možete pogledati na stranicama **www.protagora.hr**

Srdačan pozdrav,

Vesna M. Puhovski, potpredsjednica

E-mail: vmpuhovski@fso.hr